

Linjeorganisering

- I 2010 anbefalede Skolens Rejsehold "Nye udskolingslinjer er et middel mod skoletræthed"
- Folkeskolereformen fra 2013 vil "give kommunerne bedre mulighed for at arbejde med udskolingslinjer, herunder profillinjer, og toninger af udskolingen"
- I 2015 havde 18 % af de danske folkeskoler ifølge en undersøgelse af Danmarks Evalueringstinstitut organiseret deres udskoling med linjer, som eleverne skulle vælge imellem

Afhandlingens empiriske grundlag

Afhandlingens primære empiri er produceret på en skole med linjeorganiseret udskoling og en socialt heterogen elevgruppe. Det består af videooptagelser, observationsnoter, elevinterviews, linjeansøgningsskemaer og en elevspørgeskemaundersøgelse, men også af lydoptagelser af forældreinformationsmøde, et lederinterview, et møde med skoleledelsen og et møde med ledelse og lærere om foreløbige analyser, samt af artikler fra lokalavisen. Dertil bygger afhandlingen på policy-dokumenter og en udvælgelsesproces med bl.a. lederinterviews på ni andre overbygningsskoler.

Om Rikke Brown

Rikke Brown er cand.mag. i pædagogik fra Københavns Universitet og har skrevet sin ph.d.-afhandling ved DPU, Aarhus Universitet i samarbejde med Professionshøjskolen UCC. Ph.d.-rådet for Uddannelsesforskning har finansieret projektet.

Kontakt

Rikke Brown
Mail: ribr@ucsj.dk
Tlf.: 23 90 03 05

RIBR

KLASSET LYST SKOLENS ORGANISERINGSFORMER LÆST SOM VÆRDIKAMPE OG AFFEKTIV ØKONOMI

Ph.d.-afhandling af Rikke Brown

KLASSET LYST: SKOLENS ORGANISERINGS- FORMER LÆST SOM VÆRDI- KAMPE OG AFFEKTIV ØKO- NOMI

Opsummering af hovedpointer fra ph.d. afhandlingen *Klasset lyst: Skolens organiseringsformer læst som værdikampe og affektiv økonomi* af Rikke Brown, DPU, Aarhus Universitet. Afhandlingen undersøger, hvordan social klasse, lyst til læring og skoleorganisering relaterer sig til og former hinanden i dagens skole, hvor elevernes valgmuligheder er øget samtidig med at skoler måles og sammenlignes på faglige standarder. Konkret er dette undersøgt på en linjeorganiseret udstoling.

Equity

Fremherskende tilgange til at studere social klasse og skoleorganisering fokuserer på "equity" som betydningen af social baggrund for læringsudbytte og peger på, at den er mindst, når elever ikke er delt i fht. til niveau og baggrund. Afhandlingen tager et afsæt i denne viden, men udbygger og udfordrer også dens særlige måde at undersøge betydningen af sociale forskelle i skolen. Bl.a. ved at bruge et begreb om social klasse som noget der gøres og (gen)skabes frem for alene som baggrundskategorier til at zoomer ind på en gruppe børns tilblivelser som elever i to linjer på en linjeskole.

Det hyperkontrollerede skolemarked

Brown viser, hvordan den internationale reformbevægelse med frit valg og standardiserede test virker i dansk kontekst. Danske skoler navigerer i et marked i løbende forandring, hvor politiske tiltag udvider og begrænser valgmuligheder, og hvor det med kombinationen af centralisering og decentralisering både åbnes op, hvad fx det faglige indhold og klassekammerater kan være (som linjeorganiseringen eksperimenterer med) men samtidig er noget relativt fast, som sådanne lokale måder at lave skole måles på, nemlig centralt udstukne

faglige standarder.

Linjeorganiseringens hierarkiseringer og skjulte sociale opdeling

På den undersøgte linjeskole mønstre linjevalget sig som en delvis niveaudeling og social opdeling, men linjevalget væver sig sammen med klasse uden, at eleverne bruger direkte markører for social klasse. Elevernes fortællinger om linjerne rummer derimod tre principper for hierarkisering. Nemlig om hhv.:

- Fagligt niveau
- Lyst til læring
- Fremtider

Et centralt fund er, at der viste sig et mønster i, at særligt elever med relativt privilegerede baggrunde talte om deres linjevalg som led i værdiakкумуляtion og fremtidsorientering.

Linjeorganiseringens affektive økonomi

Det er bemærkelsesværdigt, hvor kompliceret den affektive økonomi omkring valg og lyst er, og den består af en række affekter. På den højt ansete Internationale Linje veksles frygt og afsky i linjevalgsprocessen for fx "de fagligt svage" og "de useriøse" til glæde ved den nye klasse. På den lavt ansete Arts-linje tegner sig en mere kompleks affektiv økonomi, hvor eleverne fortæller om linjen som "sjov", om ulyst til "at føle sig dum", om afsky for drenge med dårlige deodoranter på Science-linjen, men også om frygt for ikke at få "et godt job" pga. linjen.

Emotionelle (klasse)kampe

Den komplekse affektive økonomi omkring elevernes valg af Arts afspejles inde på linjen, hvor der blandt eleverne udspiller sig kampe om, hvad der skal anerkendes som værdifuldt. Kampe hvor eleverne trækker grænser mellem hinanden med "klassekammerataffekter" som irritation og skadefryd. Der er grupper på linjen, hvor det er en del af kammeratfællesskabet ikke at tænke sin linje som værdiakкумуляtion. Omvendt er der også elever med oparbejdet kulturel kapital, som gør "privilegeret modstand", når denne ikke anerkendes på den kulturelt profilerede linje.

Klasseblind organisering

Afhandlingens fund rejser spørgsmål i forhold til, om nye organiseringer af skolen bliver nye skjulte måder, som middelklasserne kan differentiere sig på – eller om dette bliver kontrolleret og begrænset. Sådanne differentieringer kan let gå "under radaren", hvis man undersøger segregation på skoleniveau, men opdelingen foregår inden i skolen. Som en "klasseblind" organisering. Det er centralt, hvis man ønsker, at elever med forskellige baggrunde skal gå i skole sammen, at undersøge skolens indre organiseringer for sociale opdelinger.